DÉ SCHOOL VOOR VWO | HAVO | MAVO | ISK | VMBO

Anti-pestprotocol RGO

Je groeit op de RGO

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
Begripsbepalingen 5
Uitgangspunten 6
Preventie 7
Communicatie 8
Eerste hulp bij pesten 9
Monitoring 10
Overige acties bij pesten 11
Digitaal pesten 12
Samenwerking 13
Bijlage Gesprek zonder schuldvraag 14

Versiebeheer | besluitvorming

Opstellers: N. Perdijk & W. Siebel		
Concept	Vaststellen CvB	Juli 2025
Concept	Feedback management teams	Maart 2026
Definitief	Ter goedkeuring naar (G)MR	Mei 2026
Definitief	Inwerkingtreding	September 2026

Voorwoord

Per 1 augustus 2015 is voor scholen in het voortgezet onderwijs de wettelijke bepaling over de sociale veiligheid van leerlingen op school in werking getreden; de Wet Vrij en veilig onderwijs. De wet regelt dat scholen zich inspannen om pesten tegen te gaan en de sociale veiligheid op school verbeteren.

Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer aanwezig is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt.

In de wet staat verder dat scholen:

- Een sociaal veiligheidsbeleid moeten uitvoeren;
- Twee taken binnen het onderwijsteam moeten beleggen;
    - Er moet een aanspreekpunt zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden.
    - Ook moet iemand het pestbeleid op school regelen. Het pestbeleid wordt beschreven in dit anti-pestprotocol.
- De beleving van veiligheid, de aantasting van die veiligheid en het welzijn van hun leerlingen moeten meten. Zo is er altijd een actueel en representatief beeld van de situatie waar de school naar kan handelen.

Het anti-pestprotocol geeft leerlingen, docenten en ouders duidelijkheid over hoe er gehandeld wordt in het geval van pestgedrag op school. Wij vinden het als school heel belangrijk dat leerlingen elkaar respecteren en dat pesten zoveel als mogelijk wordt voorkomen. Dit protocol heeft dan ook als doel: “Alle leerlingen moeten zich in hun schoolperiode veilig voelen zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Met betrekking tot het voorkomen en aanpakken van pesten is de mentor altijd het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. De mentoren zijn bereikbaar via de email en de emailadressen zijn op de RGO website te vinden. Uiteraard is het ook mogelijk voor de leerling om melding te maken bij andere werknemers. Deze neemt dan contact op met de desbetreffende mentor. Hiernaast is de anti-pestcoördinator ook een aanspreekpunt en deze is beschikbaar voor informatie en advies. Bij klachten over ongewenst gedrag op school kan er melding gedaan worden bij de vertrouwenspersonen. Op de RGO zijn er interne en externe vertrouwenspersonen aanwezig.

Anti-pestcoördinatoren

RGO Beroepscampus
Mevrouw W. Siebel sblw@rgomiddelharnis.nl

RGO College
Mevrouw N. Perdijk prdn@rgomiddelharnis.nl
Mevrouw S. de Waal waas@rgomiddelharnis.nl

Vertrouwenspersonen

RGO Beroepscampus
Meneer Slagboom sjaj@rgomiddelharnis.nl
Mevrouw de Hond hnds@rgomiddelharnis.nl
Mevrouw Leijten leij@rgomiddelharnis.nl

RGO College
Mevrouw Goossens gsse@rgomiddelharnis.nl
Meneer Mohlmann mlmj@rgomiddelharnis.nl

Externe vertrouwenspersoon

Mevrouw Buijs info@gomaris.nl
Meneer van Dijck joost@authentiek-coaching.nl

Begripsbepalingen

Plagen
Je kunt van plagen spreken als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij leerlingen die elkaar wel mogen. Het gaat over en weer: de ene keer doet de een iets, een volgende keer is het de ander. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Humor (echte!) staat hierbij vaak centraal. Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en/of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

Pesten
Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen, ten opzichte van één of meer klasgenoten/schoolgenoten, die niet in staat is/zijn zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan. Pesten vindt dus niet zomaar een keer plaats, maar meerdere keren per week of zelfs meerdere keren per dag én gedurende een langere periode. Er is hierbij sprake van een machtsverschil (wat bij plagen niet het geval is). De pester misbruikt zijn macht en het is expres gericht tegen een bepaald persoon. Deze wordt uitgelachen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd, geslagen of er worden dingen van hem of haar afgepakt en/of kapot gemaakt. Naast deze openlijke vormen van pesten, komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn, zoals het buitensluiten en negeren van iemand. Veel vormen van pesten komen ook online voor.

Ruzie of conflict
Ruzie maken wordt door leerlingen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen leerlingen over een behoefte of over wat wel of niet rechtvaardig is. Als ruzies niet goed uitgesproken zijn, blijven deze vaak terugkomen.

Uitgangspunten

Een anti-pestprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren (voor de borging van het veilige pedagogische klimaat, zie het Handelingsprotocol Schoolveiligheid op de website van de RGO).

2. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:
○ directie en managementteam
○ docenten
○ onderwijsondersteunend personeel
○ ouders
○ leerlingen

3. Met het onderschrijven van het anti-pestprotocol laten alle betrokken partijen zien dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rondom pesten aan te pakken.

4. Directie, het managementteam, docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.

5. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het anti-pestprotocol). Hierbij heeft de anti-pestcoördinator een adviserende en controlerende rol.

6. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Preventie

De aanpak van onze school is in eerste instantie gericht op het voorkomen van pestgedrag op school. Er zijn schoolregels opgesteld die zijn vastgelegd in de schoolgidsen van de beide locaties van de RGO.

Hiernaast maken we gebruik van de volgende *preventieve* maatregelen:

- Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de schoolregels met de leerlingen. Plagen, pesten en ruzie worden hierbij genoemd en het verschil hierin wordt besproken. Tevens bespreekt de mentor het anti-pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden/vragen wordt beschouwd.
- In de brugklas besteden we veel aandacht aan pestgedrag en hoe leerlingen respectvol met elkaar om moeten gaan. Door middel van een workshop tijdens de introductiedagen en klassengesprekken na afloop wordt het probleem ‘pesten’ bespreekbaar gemaakt. De mentoren besteden in de loop van het schooljaar in hun mentorlessen aandacht aan zaken die ervoor zorgen dat iedereen zich prettig en vertrouwd voelt op school.
- Indien een mentor daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de diverse rollen bij pesten benoemd. De anti-pestcoördinator kan eventueel advies geven en is op afroep beschikbaar. Het gaat nog niet over problemen met specifieke leerlingen, maar juist wel over ontwikkelingen binnen de groep.
- Voor de preventie van digitaal pesten maken we gebruik van het Protocol Social Media (te downloaden op de website van de RGO). Alle leerlingen kunnen gebruik maken van het internet en ons eigen schoolnetwerk, maar wel conform onze gedragsregels en opvattingen. In de mentorlessen wordt aandacht geschonken aan de regels waaraan eenieder zich dient te houden als het gaat om gebruik van internet en social media.

Communicatie

Een goede samenwerking en communicatie tussen school en gezin is erg belangrijk. Hieronder staat beschreven wat ouders van ons als school kunnen verwachten en wat wij van de ouders en de leerlingen verwachten.

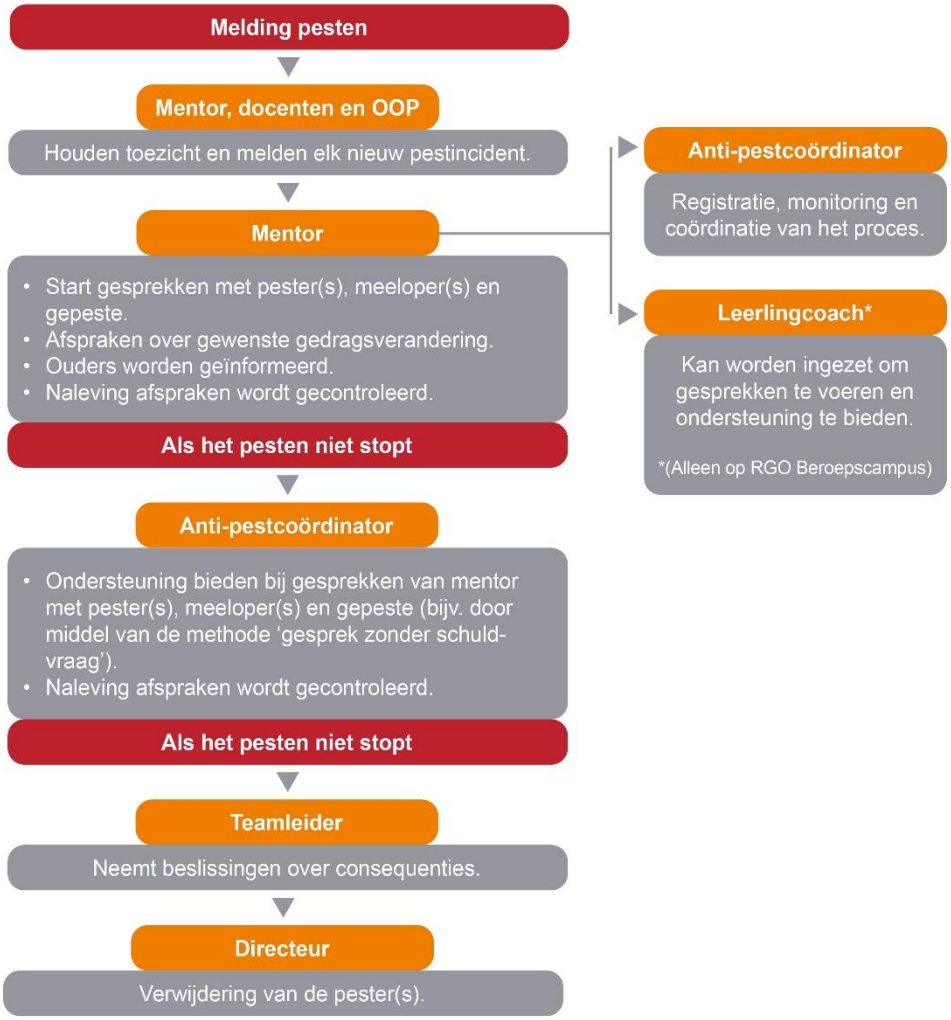
Wat mogen de ouders verwachten van de docenten op onze school?
Ouders mogen verwachten dat de docenten respectvol met elkaar omgaan en dat zij respectvol omgaan met de leerlingen en ouders. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "Een goed voorbeeld doet goed volgen." Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt leerlingen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect. Doet zich een probleem voor op school, dan wordt van de docenten verwacht dat zij daar oplossingsgericht mee aan de slag gaan. De docenten hebben de ouders nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor de leerling, maar ook voor de andere leerlingen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Wat wordt van de ouders verwacht?
Voor het oplossen van conflicten en pesten hebben ouders, leerlingen en school elkaar nodig. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:
- Het is zeer helpend als ouder(s) / verzorger(s) zicht houden op social media-gedrag van hun kind en regelmatig met hun zoon/dochter in gesprek blijven over verstandig gebruik van social media.
- De ouder spreekt in het bijzijn van zijn/haar kind niet negatief over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook niet over ouders en de leerlingen.
- De ouder spreekt met respect over de docent, dit doet de docent ook over de ouder.
- Als de ouder zich zorgen maakt om het welzijn van zijn/haar kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt de ouder dit met een van de volgende personen; de mentor, anti-pestcoördinator, leerlingcoach, vertrouwenspersoon, teamleider of directeur.
Uitgangspunt daarbij is, dat de ouder in gesprek gaat met als doel een oplossing te zoeken die goed is voor de ouder zelf en zijn/haar kind, maar ook goed is voor de andere leerlingen. De school is hierin een medestander.

Wat wordt er van de leerlingen verwacht?
Wij verwachten van de leerlingen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Als medeleerlingen vervelend doen, blijft de leerling rustig en laat zich niet op de kast jagen. Komt de leerling er niet uit of blijft het gedrag door gaan? Schakel dan hulp in van de mentor.

Samengevat:
Bij problemen van ruzie, pesten of agressie zullen de mentoren, leerlingcoach, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met als doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is. Voorbeeldgedrag van docenten en ouders is daarbij van groot belang!

Eerste hulp bij pesten

Dit stappenplan is een richtlijn en waar nodig kan (in overleg) altijd afgeweken worden van bovenstaande beschrijving. De rol van de teamleider en de directeur is flexibel en kan in verschillende stappen worden ingeschakeld. Naast acties voor de pester en gepeste, is het van belang dat er in de klas ook aandacht is voor het pesten en er activiteiten worden uitgevoerd die gericht zijn op de groepsprocessen in de klas. Pesten is namelijk altijd een groepsproces.

Gesprekken met leerlingen vinden zoveel als mogelijk plaats middels een Gesprek zonder schuldvraag. In de bijlage 'Gesprek zonder schuldvraag', onderaan dit document, staan de stappen van een dergelijk gesprek beschreven. Deze methode is een niet bestraffende, probleemoplossende aanpak om met pestsituaties om te gaan. Er wordt beroep gedaan op het inlevingsvermogen en op de persoonlijke verantwoordelijkheid van elke leerling.

We gaan ervan uit dat (dreigen met) straffen meestal niet helpt, en dat de pester(s) en de gepeste het probleem samen moeten oplossen. Omdat het de verantwoordelijkheid van ons allemaal is om voor veiligheid te zorgen, moeten wij de gesprekken met leerlingen voeren. Deze aanpak is erop gericht om de mentoren handvatten te geven om de leerlingen te helpen.

Monitoring

De school is verplicht jaarlijks te monitoren hoe het welbevinden van de leerlingen ervoor staat. De monitoring door de school moet de school zelf én de inspectie inzicht geven in de sociale veiligheid van leerlingen. De inspectie heeft daartoe toegang tot de monitor-gegevens van de school, en ziet erop toe dat scholen op basis daarvan (zo nodig) vroegtijdig maatregelen tot verbetering treffen.

Daarbij moet het instrument inzicht geven in de volgende vragen:
• hoe ervaren leerlingen de sociale en fysieke veiligheid op school,
• hebben leerlingen te maken met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid (zoals door pesten (inclusief pesten via social media), geweld, discriminatie e.d.),
• hoe is het gesteld met het welbevinden van leerlingen op school?

Op de RGO maken we jaarlijks gebruik van onderzoeken. Wisselend wordt het ene jaar de vragenlijst van Kwaliteitsscholen afgenomen, en het andere jaar het LAKS leerling-tevredenheidsonderzoek. De resultaten van deze monitor zijn te vinden op www.scholenopdekaart.nl. Hiernaast wordt de Gezondheidsmonitor en de OKO-vragenlijst vanuit de Gemeente Goeree-Overflakkee afgenomen. In alle onderzoeken wordt aandacht besteed aan de beleving van de veiligheid en het welbevinden op school.

Ook in de vragenlijst van de oudertevredenheid komen vragen over veiligheid en welbevinden aan bod. Beide vragenlijsten worden geanalyseerd en besproken in de managementteams, directieberaad en de medezeggenschapsraad. Op RGO Beroepscampus zijn de uitkomsten ook besproken in de ouderklankbordgroep. Naar aanleiding van de besprekingen van de analyses worden mogelijke acties gepland en uitgevoerd.

Naast de monitoring middels onderzoeken, houdt de anti-pestcoördinator ook een incidentenregistratie bij. Deze registratie wordt per schooljaar geanalyseerd en gedeeld met de directie van de RGO.

Overige acties bij pesten

In overleg met de mentor, leerlingcoach, teamleider en anti-pestcoördinator worden acties ingezet zoals;

- De afname van een pesttest
- De afname van een sociogram
- Extra les(sen) met als doel de sociale veiligheid in de klas te verbeteren
- Extra activiteiten met als doel de sfeer in de groep positief te beïnvloeden
- Het maken van reflectie opdrachten door betrokken leerlingen
- Het aanbieden van lessen/activiteiten om zelfvertrouwen te ontwikkelen

Ook wordt er besproken (in overleg met mentor, leerlingcoach, Coördinator Onderwijsondersteuning, teamleider en ouders) welke hulp de betrokken leerlingen nodig hebben. Dit kan uiteenlopen van kleine aanpassingen (bijvoorbeeld de trajectgroep en/of een veilige plek binnen de school), tot meer hulp zoals School Maatschappelijk Werk. Indien het gepeste kind bijvoorbeeld niet durft op te komen voor zichzelf of dit assertief-onvriendelijk doet, en/of als het kind te weinig zelfvertrouwen (meer) heeft, of groepscodes niet doorziet, dan kan bij de ouder een buitenschoolse SEO-training (sociaal- emotionele ontwikkeling) of een buitenschoolse therapie worden aangekaart. Het doel is dan om het kind te leren vriendelijk-assertief voor zichzelf op te komen, groepscodes te leren ontcijferen en toe te passen en zelfvertrouwen te herwinnen.

De eerste weken na de inzet van acties wordt er door de mentor zo veel mogelijk na gegaan of het pesten stopt en wat er al beter gaat. De gemaakte afspraken zullen worden geëvalueerd. Als het pesten een paar weken gestopt is, dan wordt er regelmatig gecontroleerd of pesten nog steeds is gestopt (monitoren). Soms kan een gesprek tussen de leerlingen nog zinvol zijn.

De anti-pestcoördinator monitort regelmatig of de situatie sociaal veilig blijft. Het monitoren is bedoeld als nazorg voor het gepeste kind en indien nodig ook voor andere betrokken leerlingen. Het monitoren gebeurt in gesprek met de betrokken leerling, maar ook met de mentor en eventueel ouders.

Mocht het pesten aanhouden, zullen er ook mogelijke consequenties ingezet worden. Deze consequenties zijn per situatie verschillend en vinden altijd in overleg plaats. Consequenties waaraan gedacht kan worden zijn bijvoorbeeld;
- de leerling buiten de klas plaatsen door pauzes te ontzeggen,
- toegang tot ‘vrijere’ lessen zoals LO en CKV ontzeggen,
- leerling in andere klas plaatsen,
- ouderavond organiseren voor de hele klas,
- reflectie opdrachten maken,
- gastlessen door wijkagent, psycholoog, Bureau Halt, enz.,
- extra uur in de week les over pesten,
- nakomen, blokweek, schorsing, verwijdering.

Digitaal pesten

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties, maar dit gaat vaak samen met pesten in de "echte wereld". Wanneer er door leerlingen of ouders wordt gemeld dat er sprake is van digitaal pesten, worden de ouders van de pesters hiervan op de hoogte gesteld. Verder worden de stappen gevolgd zoals deze zijn opgenomen in het protocol Sociale Media.

Bij pestgedrag tijdens schooltijd grijpt de school in volgens het anti-pestprotocol. Als pesten buiten schooltijd gebeurt – bijvoorbeeld online, in de buurt of bij sportclubs en verenigingen – ligt de eerste verantwoordelijkheid bij ouders/verzorgers. Het is verstandig om als ouder informatie over pesten te delen met anderen die betrokken zijn, zodat iedereen samen een oplossing kan vinden.

Wat u als ouder kunt doen bij pesten
U kunt uw kind ondersteunen als er sprake is van pesten. Praat over wat er gebeurt en maak het pestgedrag bespreekbaar. Neem contact op met andere betrokkenen als dat kan, meld strafbare feiten bij de politie en zoek steun bij hulpinstanties wanneer dat nodig is.
De school kan meewerken aan gesprekken over welke signalen we op school zien, bemiddeling bieden als het gedrag doorwerkt op school en doorverwijzen naar hulpinstanties.

Tips
- Praat regelmatig met uw kind over wat er online gebeurt
- Wees nieuwsgierig, niet veroordelend
- Leg uit dat negeren van pestgedrag soms sterker is dan reageren
- Verzamel bewijzen bij online pesten
- Stimuleer offline contact en sociale weerbaarheid
- Wees een voorbeeld in hoe u over anderen praat
- Bespreek samen met uw kind mogelijke oplossingen
- Betrek andere verantwoordelijke volwassenen in het maken van afspraken tussen de kinderen
- Vraag altijd na een tijdje hoe het gaat en of het pestgedrag gestopt is

Samenwerking

Externe instanties
Wanneer het pestgedrag van dien aard is, kan overwogen worden om er externe partijen bij te betrekken. Hierbij valt te denken aan schoolmaatschappelijk werk, Samenwerkingsverband Goeree-Overflakkee, Team Jeugd en Gezin, wijkagent, enzovoort. Ouders en leerlingen moeten wel toestemming geven voor het betrekken van deze partijen. Mocht deze toestemming niet gegeven worden, dan doorloopt de RGO eventueel de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling wegens nalatigheid en het niet accepteren van hulp.

Klachtenregeling
De klachtenregeling kunt u vinden op onze website. Hiernaast is de RGO aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie, waar ouders terecht kunnen met zorgen en klachten. Meer informatie is te vinden op www.onderwijsgeschillen.nl

Afwijken van het anti-pestprotocol
De school kan afwijken van het protocol, indien dit noodzakelijk wordt geacht om de pestproblematiek beter aan te pakken. De direct betrokkenen worden hiervan op de hoogte gesteld. We streven er uiteraard naar om wijzigingen in onderling overleg uit te voeren.

Bijlage Gesprek zonder schuldvraag

Fase 1: Situatie inleiden
- Contact maken (namen noemen, aanspreken, uitnodigen)
- Feiten melden door middel van een IK-boodschap (gedrag, wat heb je gezien, gehoord).
- Het doel aangeven van het gesprek (uitspreken en oplossen).

Fase 2: Delen
Om de beurt leerlingen laten vertellen wat er is gebeurd en daarna checken bij de anderen: herkennen ze dit? Iedere betrokkene geeft gevoelens weer door een IK-boodschap. Laat ze vertellen hoe zij zich voelden (focus hier echt op) en check of ze zich kunnen voorstellen hoe de ander zich voelde? Vraag daarbij ook naar de bedoeling van het gedrag. Als er leerlingen doorheen praten: aangeven dat zij later aan de beurt komen.

Fase 3: Oplossen
- Leg de situatie op tafel; we hebben leerlingen die zich doodongelukkig voelen.
- Brainstormen over mogelijke oplossingen. Wat kan iedereen zelf doen om de situatie positief te veranderen?
- Focus op hoe iedereen eraan kan bijdragen om de ander zich beter te laten voelen.
- Oplossing kiezen met elkaar.
- Checken of iedereen het eens is met de oplossing.
- Evalueren van het gesprek en compliment maken.
- Zorgen voor een positieve afsluiting door complimenten uit te wisselen.

Fase 4: Proeftijd afspreken
- Afspraken maken over wanneer en hoe te evalueren en gesprek afronden, met een proeftijd van 7 dagen.

Fase 5: Afspraken evalueren en bijsturen
- Na de proeftijd een bijeenkomst organiseren en zo nodig de afspraken bijstellen en evalueren.
- Indien er geen verbetering is, kun je de stappen opnieuw langs lopen en hulp inschakelen van de leerlingcoach/APC/teamleider.
- Vervolggesprek ter evaluatie afspreken: hoe gaat het nu? Eventueel samen afspraken nog scherper stellen.

Do’s en Don’ts
1. Gebruik niet het woord “waarom” als je vragen stelt. Dit voelt beschuldigend. Gebruik “wat maakt nou dat..”, “hoe komt het dat..”, etc.
2. Wees je erg bewust van je lichaamstaal. Meer naar 1 van de 2 toe bewegen kan al gevoel partijdigheid opleveren.
3. Vermijd het gebruik van het woord “maar” zoveel mogelijk. Gebruik het woord “en”.

Doe de onderstaande dingen in ieder geval ook niet:
Labels “plakken”: een pester wordt soms slachtoffer en omgekeerd, sommige situaties zijn zo complex dat een pester tegelijk slachtoffer is. Bovendien geef je geen enkel gedragsalternatief door iemand als pester of meeloper of slachtoffer te bestempelen. Integendeel, je versterkt de bestaande positie.

De “waarheid” zoeken: dit is een heel moeilijke “politie-techniek” waar heel specifieke vaardigheden en strategieën bij horen. Vraag maar eens aan twee mensen die hetzelfde hebben meegemaakt om een objectief verslag te geven. In een pestsituatie speelt dan ook nog eens mee dat de pester er meestal alle belang bij heeft om te liegen en het slachtoffer ook (die is bang voor wraak).

Het slachtoffer willen veranderen: een jongere die assertief is, heeft misschien wat meer kans om niet gepest te worden, maar het is geen garantie. Een pester heeft trouwens ook nood aan meer assertiviteit, want die gedraagt zich agressief. Preventief werken aan assertiviteit (ik ben OK, jij bent OK) is dus voor alle jongeren zinvol. Een slachtoffer heeft meestal geen boodschap aan allerlei pogingen om hem/haar te veranderen. Ten tweede geef je de akelige boodschap dat het slachtoffer verantwoordelijk is en dat is in pestsituaties nooit het geval.